

Vejledning til gødningskorrektioner for ænder og gæs.

For gødningsåret 1.8.2019 – 31.07.2020

Ved Niels Finn Johansen, SEGES, Økologi innovation.

1.1 Type 2-korrektion

Man har mulighed for at øge gødningsmængden pr. ha, såfremt man kan dokumentere et lavere indhold af N og/eller P i fjerkrægødningen end normproduktionen som angivet i Gødningsbekendtgørelsen ([BEK. 1008 af 02-07-2018](#).)

<https://www.landbrugsinfo.dk/Regelinfo/bek/Sider/bek20181008.aspx>

Såfremt man ønsker en Type 2-korrektion for gødningsåret 1.8.2019 – 31.7.2020 skal der laves en opgørelse og dokumentation for foderforbrug og produktionsomfang, som dækker minimum 365 sammenhængende dage i perioden 1.8.2018 – 15.2.2020.

Følgende skal opgøres og dokumenteres

For ænder og gæs foretages beregninger på grundlag af **antal producerede slagtedy, incl. kasserede dyr på slagteriet**. For alle hold slagtedy der leveres/produceres indenfor den sammenhængende periode på mindst 365 dage, som man vælger, skal man for hvert hold dokumentere:

- Antal producerede slagtedy, stk.
- Foderforbrug, kg pr. and eller gås
- Gns. protein % i foder
- Gns. % P i foder
- Tilvækst, kg pr. and eller gås

Hvis man har både ænder og gæs skal der laves en opgørelse for hver type, én for ænder og en anden for gæs.

- Antal producerede ænder eller gæs i alt = det samlede antal ænder eller gæs som leveres fra den pågældende stald indenfor den valgte periode, (se eksempel nedenfor)

- hvis der er flere stalde beregnes antal producerede ænder eller gæs pr. stald, og tallene lægges sammen.

Tabel 1. Eksempel: Antal producerede ænder og gæs opgøres hver for sig

Det vælges at lave opgørelsen for perioden 1. august 2018 til 31. juli 2019 (bemærk at ande- og gåseproduktion ofte kun foregår en del af året)	
D. 28. august 2018 leveres	3.800 ænder (52 dage)
D. 5. november 2018 leveres	4.100 ænder (52 dage)
I alt i perioden	7.900 ænder
D. 18. august 2018 leveres	1.600 gæs (91 dage)
D. 2. december 2018 leveres	1.500 gæs (91 dage)
I alt i perioden	3.100 gæs

Tabel 2. Eksempel på beregning af indhold af N og P i det forbrugte foder i ét hold ænder på 3.800 stk. producerede

FODERTYPE	FORBRUG, KG*	INDHOLD AF N, G/KG**	FOSFOR, G/KG**	N I ALT, KG (KOLONNE 2X3) / 1000	P I ALT, KG (KOLONNE 2X4) / 1000
Startfoder I	5.700	29,0	7,8	165,0	44,46
Voksefoder I	27.310	25,5	6,4	696,4	174,78
Eget hvede***	3.050	14,88****	2,7	45,38	8,24
Eget --					
Eget --					
Forbrug i alt	36.060	-	-	906,78	227,48

*Mængderne af indkøbt foder af forskellig type, tælles sammen ud fra faktura fra foderleverandør.

**Foderets indhold af N og P ses på deklARATIONEN fra foderleverandøren.

***for indhold af N og P i egne råvarer skal man bruge tallene fra tabel 8b. side 167 i vejledning om gødsknings og harmoniregler 2018 – 2019, som kan ses [her](#)

****man omregner fra vejledningens angivelse af "g protein pr. kg" til g N pr. kg, ved at dividere med 6,25

SLAGTE-ÆNDER

Beregningen af antal producerede slagte-ænder, foderforbrug og indhold af N og P i foder udføres for alle hold slagteænder afsluttede i perioden. **Resultaterne for alle hold lægges sammen.**

SLAGTE-GÆS

Beregningen af antal producerede slagte-gæs, foderforbrug og indhold af N og P i foder udføres for alle hold slagtegæs afsluttede i perioden. **Resultaterne for alle hold lægges sammen.**

Tabel 3. Eksempel på beregning af periodens samlede antal producerede slagteænder, foderforbrug og indhold af N og P i foder

DATO, SLUT HOLD	28/8-18	6/2-19	I ALT PERIODEN
Antal ænder, stk.	3.800	4.100	7.900
Foderforbrug, kg	36.000	38.850	74.850
Indhold N, kg	906,78	978,50	1885,28
Indhold P, kg	227,48	248,5	475,98
Tilvækst, kg/and	3,75	3,70	3,72*

*Gennemsnitsvægt af alle leverede slagteænder (grundlaget er oplysninger fra slagteriet)

Kg foder pr. slagteand = Forbrug kg i alt/antal producerede Slagteænder

Eksempel

Kg foder pr. slagteand = 74.850/74.850 = 9,47

Protein pct. i foder = ((Forbrug N i alt, kg) / (forbrug foder i alt, kg)) x 625

Eksempel

Protein pct. i foder = ((1.885,28)/(74.850)) x 625 = 15,74

Fosfor pct. i foder = (forbrug P i alt, kg) / (forbrug foder i alt, kg)) x100

Eksempel

Fosfor pct. i foder = (475,98/74.850) x 100 = 0,6359

Kg tilvækst pr. and = beregnes ud fra slagteriafregningen

Tabel 4. Oversigt over parametre, der indgår i beregning af korrektionsfaktorer

	AKTUELT (SLAGTEÆNDER)	NORMTAL 2018/19* (SLAGTEÆNDER)	NORMTAL 2018/19* (SLAGTEGÆS)
Kg foder pr. slagteand	9,47	9,75	28,0
Protein pct. i foder	15,74	16,8	16,0
Gns. fosfor pct. i foder	0,64	0,65	0,70
Kg tilvækst, kg/and	3,72	3,73	6,50

*vejledningen side 162

Beregning af korrektionsfaktorer:

I Vejledning om gødsknings og harmoniregler findes formler til beregning af korrektionsfaktorer. Hvilken formel man skal bruge afhænger af, om det er slagteænder (52 dage), eller slagtegæs (91 dage).

Korrektionsfaktor (N) for slagteænder = $((\text{kg foder pr. produceret and} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) \div (\text{kg tilvækst pr. and} \times 2,40)) / 17,26$

Eksempel slagteænder

$$\text{Korrektionsfaktor (N)} = ((9,72 \times 15,74 \times 0,16) \div (3,72 \times 2,40)) / 17,26 = 0,901$$

Korrektionsfaktor (P) for slagteænder = $((\text{kg foder pr. and} \times \text{fosfor pct. i foder}) \div (\text{kg tilvækst pr. and} \times 0,55)) / 4,29$

Eksempel

$$\text{Korrektionsfaktor (P)} = ((9,47 \times 0,64) \div (3,72 \times 0,55)) / 4,29 = 0,94$$

Samlet korrigeret N og P indhold i gødning fra slagteænder

Korrektionsfaktoren bruges til at beregne det aktuelle (korrigerede) kvælstof og/eller fosfor indhold i gødningen for bedriften i den pågældende periode:

Aktuelt kvælstofindhold i gødning fra slagteænder = $(\text{Antal producerede ænder} \times \text{normindhold N i gødning pr. and}) \times (\text{korrektionsfaktor N for ænder})$

Eksempel

$$\text{Aktuelt N-indhold i gødning fra slagteænder} = (7.900 \times 0,1219^*) \times 0,901 = 867,67 \text{ kg.}$$

*normalt 2018, kg N pr. slagteand

Aktuelt fosforindhold i gødning = $(\text{Antal producerede ænder} \times \text{Normindhold P i gødning}) \times (\text{beregnet P korrektionsfaktor})$

Eksempel

$$\text{Aktuelt P-indhold i gødning} = (7.900 \times 0,04431^*) \times 0,94 = 329,05 \text{ kg.}$$

*normalt 2018, kg P pr. produceret slagteand

Normindhold for den pågældende produktion findes i "Normalt for husdyrgødning 2018" side 27, eller i tabel 5, side 152 i Vejledning om gødsknings harmoniregler 2018/2019, som kan læses [her](#)

Slagtegæs

Ovenfor er vist hvordan man beregner "korrektionsfaktorer" og samlet mængde N og P for slagteænder. Hvis man også producerer slagtegæs og ønsker at korrigerer N og P indholdet for bedriftens samlede gødningsproduktion skal der også laves en beregning af korrektionsfaktorer for gødningen fra gæssene. Beregningen laves på samme måde som vist ovenfor for ænder, men man skal være opmærksom på at formlerne til beregning af korrektionsfaktorer er anderledes end ænder.

Korrektionsfaktor (N) for gæs = $((\text{kg foder pr. produceret gås} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) \div (\text{kg tilvækst pr. gås} \times 2,4)) / 56,08$

Korrektionsfaktor (P) for gæs = $((\text{kg foder pr. gås} \times \text{fosfor pct. i foder}) \div (\text{kg tilvækst pr. gås} \times 0,55)) / 16,03.$

Krav til dokumentation

Fakturaer på køb og salg af dyr, produktionskontrol (helst E-kontrol, men ellers staldtavler eller logbøger), fakturaer på købt foder og indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) i foder (Indlægssedler/deklarationer for de forskellige fodertyper).

Opgørelse af samlet forbrug af forskellige fodertyper, fosfor og/eller kvælstofindhold i foder leveret i perioden kan i reglen udarbejdes af foderleverandøren. Antal leverede/producerede ænder og/eller gæs dokumenteres med følgesedler og/eller slagterifregninger. Ændernes og/eller gæssenes vægt dokumenteres ud fra afregningen fra slagteriet.

Forbrug af egne fodermidler dokumenteres ud blanderecept og registreret (vejjet) foderforbrug i stalden i den valgte periode.